

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 74/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Floriánska 16, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Ntc/10/2023-961 z 25. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vrátiť vec na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové okolnosti

2. Sťažovateľ je občanom Ruskej federácie, kde je trestne stíhaný pre trestný čin sprenevery veľkého rozsahu, ktorého sa mal dopustiť so skupinou osôb – zorganizovaním zločineckej skupiny. Krajský súd ho uznesením z 30. marca 2023 vzal do predbežnej väzby, ktorá začala plynúť 27. marca 2023. Následne na základe žiadosti Generálnej prokuratúry Ruskej federácie z 25. apríla 2023 vzal krajský súd uznesením z 5. mája 2023 sťažovateľa do vydávacej väzby.

3. Krajský súd uznesením z 29. novembra 2023 nahradil vydávaciu väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka a prepustil ho z väzby na slobodu za súčasného uloženia povinností a obmedzení podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku a nariadenia kontroly uložených obmedzení a povinností technickým prostriedkom – zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby prostredníctvom probačného a mediačného úradníka, zákaz vycestovať do zahraničia, zákaz vzdáľovať sa z miesta pobytu Michalovce, ul. S. H. Vajanského č. 3595/4A, okrem vymedzených podmienok, potreby dostaviť sa pred OČTK, súd, vrátane potreby azylového konania, povinnosť pravidelne, alebo v určenom čase sa dostaviť na štátny orgán určený súdom, pravidelne sa dostaviť k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v obvode ktorého má pobyť, a to podľa určenia probačného a mediačného úradníka, povinnosť odovzdať cestovný pas probačnému a mediačnému úradníkovi. Uložené povinnosti a obmedzenia boli čiastočne modifikované opatrením krajského súdu z 28. decembra 2023.

4. Sťažovateľ v nasledujúcom období dvakrát neúspešne žiadal o čiastočne zrušenie uložených povinností a obmedzení. Napokon sa žiadosťou z 23. októbra 2024, doplnenou 7. novembra 2024 a 13. novembra 2024 domáhal zrušenia uloženého zákazu vzdáľovať sa z miesta pobytu, ako aj zrušenia kontroly uloženého zákazu technickými prostriedkami.

5. Napadnutým uznesením krajský súd zamietol žiadosť sťažovateľa a zároveň ho poučil, že opravný prostriedok proti predmetnému uzneseniu nie je prípustný.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ zdôrazňuje, že už vyše roka je podrobovaný obmedzeniam a povinnostiam, ktoré svojimi účinkami dosahujú intenzitu pozbavenia osobnej slobody. Tvrdí, že sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil a poukazuje na to, že Ruská federácia používa trestné stíhanie na politické prenasledovanie. V prípade vydania mu hrozí, že bude vystavený mučeniu, či inému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu. Nadväzne odkazuje na rozsudok Správneho súdu v Košiciach z 12. júna 2024, ktorým bolo zrušené rozhodnutie migračného úradu o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany sťažovateľovi a v ktorom sa súd stotožnil s argumentáciou sťažovateľa o jeho prenasledovaní v krajine pôvodu a o účelovo vykonštruovaných obvineniach.

7. Sťažovateľ uvádza, že poskytuje orgánom činným v trestnom konaní súčinnosť, neporušil žiadne z uložených povinností a obmedzení, nevyhýba sa extradičnému konaniu a nemá v úmysle utiecť. Krajský súd v tejto súvislosti neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť zakladajúcu obavu, že by sťažovateľ mohol utiecť alebo by mohol inak mariť extradičné konanie.

8. Za ústavne neudržateľnú považuje sťažovateľ argumentáciu krajského súdu, podľa ktorej dôvody väzby ňo naďalej trvajú s prihliadnutím na závažnosť, ako aj modus operandi skutku, z ktorého je sťažovateľ dôvodne podozrivý, za súčasného konštatovania, že súd nemôže ísť do skutkových zistení a preskúmať dôvodnosť podozrenia. Obmedzenie spočívajúce v zákaze vzdáľovať sa z miesta pobytu s výnimkou len deväťdesiatich minút týždenne, počas ktorých sťažovateľ časovo stíha nakúpiť len základné potraviny na celý nasledujúci týždeň, je mimoriadne prísne, až trýznivé.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zaoberal prípustnosťou ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá ako zásah označuje uznesenie krajského súdu, v ktorom bol sťažovateľ poučený o neprípustnosti sťažnosti podľa Trestného poriadku ako opravného prostriedku. Sťažovateľ preto sťažnosť podľa Trestného poriadku nepodal.

10. Prípustnosť sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti uzneseniam v trestnom konaní sa dosiaľ stala predmetom posudzovania ústavným súdom viacnásobne, pričom právne názory jednotlivých senátov na predmetnú otázku neboli jednotné. Preto plénum ústavného súdu uznesením sp. zn. PLz. ÚS 3/2024 z 18. decembra 2024 rozhodlo tak, že *„zamietnutie sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie alebo súdu prvého stupňa podľa § 82 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku z dôvodu, že je neprípustná podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, je porušením základného práva obvineného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“*. Zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v § 13 ods. 1 predpisuje viazanosť senátov ústavného súdu zjednocujúcim uznesením pléna. Preto je v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľa III. senát ústavného súdu zaviazaný odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú z dôvodu nevyčerpania sťažnosti podľa Trestného poriadku, vychádzajúc z § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd však neopomenul argumentáciu sťažovateľa zameranú práve na otázku prípustnosti sťažnosti podľa Trestného poriadku proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Sťažovateľ odkázal na uznesenie č. k. IV. ÚS 289/2023-16 z 23. mája 2023, ktorým bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o odmietnutí sťažnosti podanej proti uzneseniu nižšieho súdu o primeraných obmedzeniach a povinnostiach ako neprípustnej. Zároveň sťažovateľ odkazuje aj na poučenie o opravnom prostriedku v napadnutom uznesení krajského súdu, z ktorého vyplýva, že sťažnosť podľa Trestného poriadku nie je prípustná. Napokon ústavný súd musel zohľadniť aj skutočnosť, že vzhľadom na doručenie napadnutého uznesenia krajského súdu sťažovateľovi (16. december 2024) a dátum prijatia zjednocovacieho uznesenia pléna ústavného súdu (18. december 2024) nemohol sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca pri voľbe ďalšieho procesného postupu dôkladne zohľadniť kategorický postoj pléna ústavného súdu k predmetnej otázke.

12. K uvedeným argumentom však ústavný súd uvádza, že ak sťažovateľ poznal uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 289/2023-16 z 23. mája 2023, bezpochyby mu museli byť známe aj iné rozhodnutia senátov ústavného súdu, ktoré vychádzali z opačného právneho názoru (č. k. II. ÚS 184/2010-11 z 8. apríla 2010, č. k. III. ÚS 372/2018-21 z 18. septembra 2018). Stav ústavnosúdnej rozhodovacej praxe k spornej právnej otázke teda ani v čase pred zjednotením odlišných právnych názorov nebol vôbec tak jednoznačný a ustálený, ako sa to sťažovateľ s poukazom na uznesenie č. k. IV. ÚS 289/2023-16 z 23. mája 2023 usiluje vykresliť.

13. Pokiaľ ide o poučenie sťažovateľa v napadnutom uznesení krajského súdu, ústavný súd uvádza, že poučenie ako obligatórna súčasť rozhodnutia všeobecného súdu nekonštituuje procesné právo podať opravný prostriedok. Takéto právo vyplýva priamo zo zákona, kým poučenie plní iba informatívnu povahu a bez explicitnej opory v zákone konštitutívne právne účinky nevyvoláva. Preto ani argument založený na konkrétnej podobe poučenia obsiahnutej v napadnutom uznesení krajského súdu nesvedčí v prospech prípustnosti ústavnej sťažnosti.

14. K časovým súvislostiam sťažovateľovej veci s ohľadom na zjednocovacie rozhodnutie pléna ústavného súdu je potrebné zopakovať, že zjednocovacie uznesenie pléna ústavného súdu je samo osebe dôkazom odlišných právnych názorov senátov ústavného súdu na spornú právnu otázku. V posudzovanej veci je potrebné znovu odkázať na rozhodnutia rekapitulované v bode 12 tohto uznesenia. Sťažovateľovi, resp. jeho právnenému zástupcovi preto v rozhodnom období nesvedčali legitímne očakávania o prípustnosti ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu.

15. Ústavný súd z uvedených dôvodov neidentifikoval žiadne okolnosti odôvodňujúce iné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, než jej odmietnutie ako neprípustnej (bod 10 tohto uznesenia).

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu